

TALENTENACADEMIE LIMBURG (TALIM)

“Schooluitval structureel en wetenschappelijk onderbouwd aanpakken”

Terwijl in Vlaanderen 12.1% van de jongeren de school vroegtijdig – zonder diploma – verlaat, ligt dat gemiddelde in Genk op 20,8%. Tegelijkertijd volgen hier minder jongeren een ASO-opleiding in de derde graad. In de andere mijngemeenten en in Leopoldsburg zijn de cijfers even dramatisch. “In Limburg gaat nog steeds te veel talent verloren”, zeggen Luc De Schepper en Herman Reynders. “Met TALim lanceren we nu een structureel initiatief om dit probleem aan te pakken. Een wetenschappelijk onderbouwd programma dat in Brussel en Nederland zijn waarde al bewezen heeft.”

EEN PROBLEMATIEK MET DIEPE WORTELS

De problematiek van vroegtijdige schoolverlaters is helaas niet nieuw in Limburg.

HERMAN REYNDERS: “Dat klopt. Zelfs in toespraken uit de jaren ‘60 en ‘70 wees gouverneur Roppe al op de problematische schoolachterstand van jongeren met een migratieachterstand. Bij de sluiting van Ford Genk kwam de problematiek opnieuw ten volle aan de oppervlakte. Het rapport van de SALK-experten plaatste het verhaal terug hoger op de agenda. De universiteit en de provincie gingen intensief op zoek naar manieren om het tij te keren. Niet omdat er in Limburg tot dan toe nog geen actie werd ondernomen. In tegendeel. Er zijn tal van goedbedoelde initiatieven, maar helaas zijn ze vaak te versnipperd en

te weinig wetenschappelijk onderbouwd. Grote effecten bleven uit. En dat gebrek aan succeservaringen zorgde de voorbije jaren voor moedeloosheid bij leerkrachten, schooldirecties, lokale besturen, vzw’s en organisaties. Als al die zware inspanningen hun effect blijven missen, heeft het dan allemaal nog wel zin?”

LUC DE SCHEPPER: “Bij de oprichting van de universiteit was de onderparticipatie van Limburgse jongeren aan het hoger onderwijs onze voornaamste bestaansreden. En met elke nieuwe opleiding die we inrichtten, hebben we geprobeerd die onderparticipatie aan te pakken. Die uitbreiding van ons onderwijsaanbod heeft zeker gerendeerd, maar om het tij echt te keren, moeten we nog een stap verder gaan. Van daag heeft een derde van de Limburgse 18-jarigen een migratieachtergrond. Die

groep bereiken we aan onze universiteit nog steeds veel te weinig. Hetzelfde geldt voor autochtone jongeren van wie de ouders laaggeschoold zijn. Als we daar echt verandering in willen brengen, moeten we vroeger in de schoolcarrière van kwetsbare jongeren actie ondernemen.”

BEWEZEN SUCCESVERHALEN

Hoe zijn jullie bij het idee van TALim gekomen?

HERMAN REYNDERS: “In onze zoektocht naar goede projecten, zijn we een paar jaar geleden op het spoor gekomen van TADA in Brussel. Een weekendschool waar jonge kinderen van 11 tot 13 elke zaterdagvoormiddag in contact werden gebracht met een breed netwerk van gepassioneerde professionals uit de meest diverse

beroepenvelden. TADA is een plek waar kinderen zelfvertrouwen krijgen, waar ze hun talenten ontdekken en ontwikkelen, hun toekomstperspectieven verbreden en werken aan hun sociale vaardigheden. Die aanpak werkt. Dat blijkt ook duidelijk uit de cijfers. In de groep van kwetsbare tieners die TADA begeleidt, werd de schooluitval teruggebracht tot 7 procent terwijl die elders in Brussel rond de 24 procent ligt.”

LUC DE SCHEPPER: “Dat willen we met TALim ook in Limburg realiseren. En ook wij willen dat programma graag wetenschappelijk onderbouwen en de impact ervan nauwgezet in kaart brengen. TALim is het eerste project van het UHasselt Expertisecentrum *Inclusief & Excellent*. Een centrum dat speciaal werd opgericht om de problematiek van de onderwijsachterstand in deze provincie systematisch en weten-

schappelijk onderbouwd aan te pakken. In de toekomst willen we ook graag de impact van andere, bestaande initiatieven in kaart brengen.”

“LATER” CONCREET MAKEN

Wat is TALim concreet?

KATRIEN STRUYVEN: “Wat wil je later gaan studeren? Welk beroep past goed bij jou? Dat zijn moeilijke vragen voor veel kinderen, in het bijzonder voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Zij hebben vaak geen of maar een beperkt idee van wat de mogelijkheden zijn. Ze hebben minder toegang tot cultureel kapitaal en te weinig rolmodellen om zich aan te spiegelen. Voor die kinderen is het niet zo evident om op school hun best te blijven doen voor “later”, als ze niet weten wat “later” allemaal kan

inhouden. Met TALim willen we hun horizon verbreden, en hen een netwerk van enthousiaste peers, gastdocenten en begeleiders bieden.”

STEFFANIE LEEN: “We starten volgend schooljaar in Genk met een pilotproject. In de Talentenschool Limburg (TALim) zullen 35 jonge enthousiaste tieners elke zaterdagvoormiddag samenkomen op KRC Genk. Daar brengen we hen in verbinding met gastdocenten. Bevlogen professionals uit de meest diverse sectoren. Zij nemen de jongeren mee op weg en tonen hen met passie hun dagelijkse arbeidsrealiteit. Onderweg laten ze ook zien welke capaciteiten er nodig zijn om in dat beroepenveld succesvol te zijn. TALim is zeker geen school in de klassieke betekenis. Het is een combinatie van ervaringsgerichte, krachtige doe-sessies, bedrijfsbezoeken ▶

KATRIEN STRUYVEN – opleidingscoördinator Educatieve Masters

LUC DE SCHEPPER – prorector UHasselt

en toonmomenten. Het hoofddoel is niet om kennis bij te brengen, maar om een sterke, inspirerende community te vormen. We willen hen vooral laten ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn om hen hun talenten te helpen versterken.”

Focussen jullie daarbij op kennisgedreven beroepen?

KATRIEN STRUYVEN: “De universiteit wordt absoluut niet als ultieme of enige doelstelling vooropgesteld. We streven vooral naar een juiste weerspiegeling van de maatschappij. Net door hen de verscheidenheid van beroepsmogelijkheden te tonen en te werken rond talenten, willen we hen het vertrouwen geven dat iedereen daarin zijn weg kan vinden.”

HERMAN REYNDERS: “Het maakt niet uit of ze in TALim ontdekken dat ze later graag journalist, leraar, metser, piloot of loodgieter willen worden. Als die toekomstmogelijkheden hen ook goesting geven om hun best te doen op school, zijn we in ons opzet geslaagd.”

STEFFANIE LEEN: “In de eerste modules willen we hen vooral inspireren en doen reflecteren. Naargelang het programma vordert, krijgen ze een steeds actievere rol.

In het laatste jaar van TALim groeit dat zelfs uit naar projecten zoals een mini-onderneming waar hun ondernemersskills getraind worden.”

LEERLINGEN EN ALUMNI

Waarom starten jullie met kinderen van 11 jaar?

KATRIEN STRUYVEN: “Bij de overgang naar de secundaire school wordt al een eerste selectie gevoerd. Veel jongeren kiezen dan al – vaak nog lang voor ze echt ontdekken wat hen interesseert - voor een school en studierichting waarmee ze voorbestemd zijn om een beroepsgerichte opleiding terecht te komen. Het is dus belangrijk dat we hen bereiken vóór ze die keuze moeten maken. Ook vanuit ontwikkelingspsychologisch standpunt is 11 jaar een goede keuze. De identiteitsontwikkeling van jongeren gebeurt immers volop in de overgang naar en tijdens de puberteit. Het is dáár dat we hen moeten tonen wat de mogelijkheden zijn.”

LUC DE SCHEPPER: “Met TALim begeleiden we die jongeren drie jaar lang heel intensief, maar nadien laten we hen niet zomaar los. Eén van de sterktes van initiatieven als

TADA en de IMC Weekendscholen is hun alumniwerking. Ook nadat de jongeren het programma afgewerkt hebben, brengen ze hen regelmatig opnieuw samen op events, gastcolleges, workshops en bedrijfsbezoeken. Ze blijven nog vijf jaar lang deel uitmaken van het stimulerende en motiverende TADA-netwerk. Bovendien zie je dat er in de marge van die alumniwerking nog andere initiatieven ontstaan zoals huiswerkbegeleiding. Dat willen we zeker ook in de werking van TALim inbouwen.”

In het pilootproject in Genk zijn er slechts 35 plaatsen. Hoe worden de jongeren geselecteerd?

KATRIEN STRUYVEN: “Via de scholen of organisaties die al met kwetsbare jongeren werken, willen we de meest kwetsbare jongeren selecteren. We richten ons op jongeren in minder welstellende socio-economische contexten die amper toegang hebben tot hobby’s en cultureel kapitaal. We vragen van hen – en van hun ouders – wél een serieus engagement, want het is de bedoeling dat wie start in TALim ook drie jaar lang deelneemt.”

LUC DE SCHEPPER: “Vijfendertig plaatsen: dat is natuurlijk niet veel, maar dit is slechts

STEFFANIE LEEN – projectcoördinator TALim

HERMAN REYNDERS – eregouverneur Limburg

het begin. Binnen vijf jaar willen we dit initiatief ook in de andere mijn gemeenten en in Leopoldsburg opstarten. Als je op vijf locaties start met een groep van veertig, dan bereik je elk jaar al tweehonderd nieuwe leerlingen. Op kruissnelheid zal TALim al snel voor 1.000 jongeren het verschil kunnen maken. Als je weet dat de groep van vroegtijdige schoolverlaters in Limburg zich rond de 1.200 situeert, bereiken we daarmee best een grote groep.”

ENTHOUSIASTE PARTNERS

De lijst van partners is impressionant. Hoe verklaar je die brede steun?

HERMAN REYNDERS: “Onze naaste partners zijn Sint-Vincentius en een Hart voor Limburg, maar de aanwezigheid van UHasselt was zeker belangrijk om andere partners mee over de streep te trekken. Ze zien meteen in dat TALim niet zomaar het zoveelste project is dat binnen een paar jaar misschien weer doodbloedt. Er is een stevige basis, wetenschappelijke onderbouwing en er zijn succesvolle voorbeelden in Brussel en Nederland. UHasselt brengt bovendien objectief het effect van de inspanningen in kaart. Dat geeft vertrouwen.”

LUC DE SCHEPPER: “Alle partners zijn blij dat er eindelijk een structureel initiatief wordt opgezet waar ze op lange termijn mee hun schouders kunnen onder zetten. Aan goede wil is er zeker geen gebrek in deze provincie. De hogescholen waren onmiddellijk bereid om hun praktijkgerichte expertise uit hun lerarenopleidingen mee aan boord te brengen. Ook werkgevers en werkgeversorganisaties reageerden enthousiast. Zij beseffen goed dat er in onze provincie nog veel potentieel ligt dat ontwikkeld kan worden, en dat ze al die talenten – in deze *war for talent* op de arbeidsmarkt – nodig zullen hebben.”

Wanneer zijn jullie tevreden?

HERMAN REYNDERS: “Als TALim binnen 20 jaar stopgezet wordt, omdat het zijn doel bereikt heeft.”

LUC DE SCHEPPER: “De grote doelstellingen situeren zich inderdaad op lange termijn. Maar ik hoop toch dat we – net zoals TADA en IMC Weekendscholen in Nederland – binnen een paar jaar al zien dat de schooluitval bij de TALim-jongeren lager ligt dan bij de controlegroep en dat zij minder terechtkomen in een negatief waterval-verhaal.” ▪

WIL JIJ ONS STEUNEN?

De kracht van TALim is maar zo groot als de kracht van onze vrijwilligers en gastdocenten. Wil jij jouw professionele ervaring en passie voor je vak delen met kwetsbare jongeren? Wil jij hen met jouw succesverhalen inspireren en vleugels geven? Of wil je als vrijwilliger een handje toesteken bij de logistieke en praktische ondersteuning van TALim?

Meld je dan als vrijwilliger aan via steffanie.leen@TALim.be

TALim structureel in onze provincie uitbouwen, kost handenvol geld. Wil jij graag financieel een bijdrage leveren? Dan kan dat via het UHasselt Universiteitsfonds TALim.

www.uhasselt.be/universiteitsfonds